

Formularz zgłaszania uwag do projektu *uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia programu rozwoju „Program Zintegrowanej Informatyzacji Państwa”*

- Konsultacje publiczne -

Lp.	Zgłaszający uwagę (nazwa instytucji)	Część, której dotyczy uwaga (Sprawozdanie bądź Załącznik, proszę wskazać rozdział/obszar i nr strony)	Fragment tekstu, którego dotyczy uwaga	Treść uwagi lub proponowany zapis
1	Jarosław Deminet	Całość	Układ tekstu	<p>Nie jest jasne, czy PZIP dotyczy tylko informatyzacji administracji publicznej, czy całego państwa. W pierwszym przypadku wątek kompetencji cyfrowych jest zbyt rozbudowany, w drugim – brakuje kierunków interwencji w obszarze gospodarczym (podatki, regulacje) oraz kulturalnym (digitalizacja zasobów, kwestia praw autorskich itp.). Obecnie dokument opisuje przede wszystkim przedsięwzięcia horyzontalne, leżące bezpośrednio w gestii Ministerstwa Cyfryzacji. Przedsięwzięcia sektorowe mają być wymienione w załączniku, ale w samym dokumencie powinna być jakaś informacja na temat metodologii doboru przedsięwzięć i przyjętych priorytetów – nawet jeśli wynikają one ze strategii wymienionych w rozdziale 2. Bez tego załącznik stanie się po prostu ewidencją pomysłów resortowych – właściwie każde przedsięwzięcie zmieści się w kierunku interwencji „Reorientacja administracji publicznej na usługi zorientowane wokół potrzeb obywatela”. Z drugiej strony nie będzie można zweryfikować, czy wszystkie obszary uznane za istotne i priorytetowe zostały uwzględnione. Poprzednio jakąś podstawą były m.in. wyniki badania z 2012 r. dotyczącego potrzeb związanych z załatwianiem spraw urzędowych. Czy potem przeprowadzono takie badania?</p>

2	Jarosław Deminet	1. Wprowadzenie		<p>Wprowadzenie nie pasuje do reszty dokumentu.</p> <p>We Wprowadzeniu kładzie się nacisk na wpływ technologii na rozwój poszczególnych sektorów gospodarki, wspomina się o wsparciu instytucjonalnym, legislacyjnym, a także organizacyjnym i finansowym dla przedsiębiorstw z branży IT, podczas gdy w dalszej części dokumentu stymulująca i regulacyjna rola państwa jest wspomniana tylko marginalnie. Nie wiadomo, czy prognozowany wzrost PKB o 275 mld zł (w stosunku do 94 mld) będzie wynikiem realizacji zadań zapisanych w PZIP, czy będzie wynikać także z innych działań (ułatwienia dla działalności biznesowej, wspieranie badań itp.).</p> <p>Z drugiej strony we Wprowadzeniu brakuje odniesień do pozagospodarczych aspektów cyfryzacji, takich jak rozwój mediów cyfrowych czy digitalizacja zasobów kultury (jest tylko krótka wzmianka o udostępnianiu posiadanych zbiorów danych w zakresie osiągnięć nauki oraz dóbr kultury).</p>
3	Jarosław Deminet	1. Wprowadzenie	Tak dynamiczny rozwój technologii spowoduje konieczność zwielokrotnienia pojemności dostępnej przestrzeni dyskowej i mocy obliczeniowej, co przełoży się na znaczny wzrost zapotrzebowania gospodarki na usługi w ramach chmury obliczeniowej.	Zbyt szczegółowy zapis, zresztą nieprawdziwy – ogromną większość obecnie wykorzystywanej pamięci dyskowej stanowią multimedia, dane wspomniane w tym miejscu to margines niemający wpływu na gospodarkę.
4	Jarosław Deminet	1. Wprowadzenie	Równocześnie Rząd zintensyfikuje działania zmierzające do wzmocnienia polskiego potencjału naukowego ...	Ta deklaracja nie ma potem żadnego odzwierciedlenia w treści PZIP.
5	Jarosław Deminet	1. Wprowadzenie	Pracownicy administracji wiedzą o dostępnych rozwiązaniach [w zakresie zamówień publicznych] oraz umieją je stosować.	Ten zapis jest sprzeczny z jednym z problemów z wykazu i z załącznika nr 1: „niewystarczające kompetencje administracji publicznej w zakresie zamawiania, projektowania, budowy systemów informatycznych oraz ich utrzymania ...”.
6	Jarosław Deminet	1. Wprowadzenie	Rola internetu szerokopasmowego i sieci 5G	Ten temat nie jest potem poruszany w PZIP, nie jest objęty kierunkami interwencji.

7	Jarosław Deminet	1. Wprowadzenie	Identyfikacja elektroniczna – system e-Doręczeń	System e-Doręczeń jest prezentowany wyłącznie jako narzędzie do komunikacji z administracją publiczną, podczas gdy ma on duży potencjał także w kontaktach gospodarczych jako jedna z usług zaufania.
8	Jarosław Deminet	2. Krajowy i europejski kontekst strategiczny		Trochę brakuje jakiegoś powiązania strategii z PZIP, np. przez mapę określającą wspólne tematy.
9	Jarosław Deminet	3. Diagnoza	Zidentyfikowano [...] poprawę efektywności ...	Ocena ma charakter wyłącznie jakościowy. Nie wiadomo, jak zmierzono poprawę efektywności, jaki był rzeczywisty wpływ oceny założeń i monitoringu na sprawną realizację projektów, jak zmierzono poprawę komplementarności i interoperacyjności. Obecne sformułowanie nie może być podstawą do wyciągnięcia wniosków, czy rzeczywiście przyjęte rozwiązania przyniosły mierzalne efekty. Wprawdzie świadomie zrezygnowano z planu działań Ministra Cyfryzacji, ale brakuje odniesienia do koncepcji Głównego Informatyka Państwa – jakie były efekty wprowadzenia i czy taka struktura będzie zachowana.
10	Jarosław Deminet	3. Diagnoza	Problemy identyfikowane w obszarze związanym z cyfryzacją państwa	Wbrew tytułowi problemy nie dotyczą cyfryzacji państwa, lecz jedynie cyfryzacji administracji (poza punktem dotyczącym niewystarczających kompetencji cyfrowych). Być może należy zmienić podtytuł na „Problemy identyfikowane w obszarze związanym z cyfryzacją administracji publicznej”, zwłaszcza że potem cele programu dotyczą wyłącznie administracji. Wymienione problemy mają charakter ogólny i niespecyficzny. Nie wiadomo, co oznaczają „wysokie koszty budowy i utrzymania systemów i rejestrów publicznych”: czy wiadomo, o ile przekraczają benchmark rynkowy? Czy rzeczywiście brakuje modelu współpracy między instytucjami administracji publicznej – przecież kiedyś było np. CPI. Problemy związane z brakiem kompetencji cyfrowych w społeczeństwie oraz sposobami na ich rozwiązywanie nie pasują do reszty dokumentu i być może powinny być wyłączone do innego dokumentu strategicznego.

Załącznik nr 3

11	Jarosław Deminet	4.1. Cel główny	Modernizacja administracji publicznej z wykorzystaniem technologii cyfrowych nakierowana na potrzebę podniesienia sprawności państwa i poprawienie jakości relacji administracji z obywatelami i innymi interesariuszami.	Cel główny jest zdefiniowany w sposób zbyt techniczny – modernizacja nie jest celem samym w sobie, lecz środkiem do osiągnięcia celu, jakim powinno być np. „Podniesienie sprawności państwa i poprawienie jakości relacji administracji z obywatelami i innymi interesariuszami przy wykorzystaniu technologii cyfrowych.”
12	Jarosław Deminet	4.2. Cele szczegółowe		Ze względu na małą liczbę celów szczegółowych i sposób ich zdefiniowania trudno zweryfikować, czy naprawdę odpowiadają problemom zdiagnozowanym w rozdziale 3, widać to w załączniku nr 1. Na przykład „wzmocnienie dojrzałości organizacyjnej jednostek administracji publicznej oraz usprawnienie zaplecza elektronicznej administracji” rzeczywiście może mieć wpływ na „brak modelu współpracy między instytucjami administracji publicznej”, ale jest to odwzorowanie bardzo ogólne i niosące niewiele informacji.
13	Jarosław Deminet	4.2. Cele szczegółowe	Wzmocnienie dojrzałości organizacyjnej jednostek administracji publicznej oraz usprawnienie zaplecza elektronicznej administracji (back office)	Uzasadnienie tego celu nie zawiera żadnych odniesień do efektywności (obniżenie kosztów, przyspieszenie realizacji itp.), choć właśnie problemy z efektywnością były wymienione w diagnozie.
14	Jarosław Deminet	5. Kierunki interwencji		W całym rozdziale brakuje harmonogramu działań, co uniemożliwi w kolejnych latach weryfikowanie postępu prac. Kiedy zostanie udostępniony katalog usług publicznych? Kiedy będzie uruchomiony System Monitorowania Usług Publicznych? To samo dotyczy chmury obliczeniowej czy EZD RP. Horyzont czasowy PZIP obejmuje tylko kolejne 3 lata – wykonanie wszystkich przewidzianych zamierzeń w tym czasie wydaje się niemożliwe.
15	Jarosław Deminet	5.1. Reorientacja administracji publicznej na usługi zorientowane wokół potrzeb obywatela	Portal [gov.pl] połączy strony administracji publicznej w jeden, jednolity i przejrzysty system informacyjny.[...] Podmioty administracji publicznej będą prowadzić własne strony wyłącznie na Portalu.	Nie jest jasne, jak to rozumieć. Czy będzie to jeden program, centralnie zamawiany? Czy zostaną opracowane jednolite interfejsy, ale poszczególne podmioty będą zamawiać własne programy? To będzie miało wpływ na konkurencję i rynek. To jest bardzo istotna decyzja i powinna tu być bardziej szczegółowo opisana.

16	Jarosław Deminet	5.2.2. Zarządzanie infrastrukturą IT	Wykorzystanie chmury obliczeniowej jako docelowego środowiska informatycznego dla administracji publicznej umożliwi proaktywne świadczenie nowoczesnych usług informatycznych w odróżnieniu od dotychczasowego, reaktywnego modelu świadczenia usług IT.	Zbyt daleko idąca teza. W przypadku chmury można mówić o proaktywnym reagowaniu na zmiany w obciążeniu lub na zagrożenia, ale to nie oznacza zmiany całego modelu świadczenia usług widzianych z punktu widzenia użytkownika końcowego. Może zmienić na „zapewnienie dostępu do infrastruktury informatycznej”?
17	Jarosław Deminet	5.2.2. Zarządzanie infrastrukturą IT		Perspektywy budowy chmury obliczeniowej w przewidzianej perspektywie czasowej (do 2022 r.) nie brzmią wiarygodnie, wzięwszy pod uwagę dotychczasowe doświadczenia z porządkowaniem centrów komputerowych administracji publicznej. Należy podać realny harmonogram z etapami i terminami ich wykonania, żeby w kolejnych latach była możliwa weryfikacja postępu prac.
18	Jarosław Deminet	5.2.2. Zarządzanie infrastrukturą IT	Ważnym elementem funkcjonalności usługowej WIIP będzie możliwość zapewnienia niezakłóconej komunikacji pomiędzy instytucjami (jednostkami organizacyjnymi) uczestniczącymi w projekcie nawet w sytuacjach wystąpienia ataków o dużej skali w publicznym Internecie.	Ta myśl wymaga rozwinięcia. Czy chodzi o zbudowanie wydzielonej sieci administracji publicznej, połączonej z operatorami Internetu w kilku punktach brzegowych? Czy wiadomo, kto miałby być operatorem takiej sieci? Do jakiego poziomu sieć miałaby schodzić (powiaty? gminy? szkoły, szpitale itp.?). To są bardzo ważne decyzje strategiczne – jeśli efekt miałby być osiągnięty do 2022 r., to już teraz powinny być przynajmniej zarysowane.
19	Jarosław Deminet	5.2.3. Elektroniczna zarządca dokumentacją		Z PZIP nie wynika, jak to zadanie ma być realizowane. Czy specyfikacja wymagań będzie uzgadniana z przyszłymi użytkownikami, a jeśli tak, to w jakiej formie? Czy Ministerstwo Cyfryzacji samodzielnie ją określi, ryzykując nieuwzględnienie potrzeb części urzędów? Akurat w tym przypadku warto byłoby jakoś odnieść się do dotychczasowych niepowodzeń: w 2016 r. planowano, że do końca 2016 r. zostaną opublikowane szczegóły realizacji EZD RP, docelowa architektura itp. oraz mapa rozwoju do 2020 r. Obecne zapisy stanowią właściwie kopię tych sprzed trzech lat.
20	Jarosław Deminet	5.2.5. Jednolity system doręczeń elektronicznych		Przyjęte rozwiązanie sugeruje wykorzystanie wyłącznie na potrzeby administracji publicznej (państwo – obywatel), jednocześnie spełniającej wymogi rejestrowanego doręczenia elektronicznego. Czy będzie to rozwiązanie dostępne także dla innych użytkowników, co pozwoliłoby szerzej wykorzystać taką usługę także w sektorze komercyjnym?

21	Jarosław Deminet	5.2.6. Elektroniczna świadczeń zdrowotnych 5.2.7. Centralna Platforma Analityczna		Tych kierunków nie ma na diagramie na str. 28. 5.2.6 nie ma charakteru horyzontalnego i nie pasuje do reszty dokumentu – na podobnej zasadzie należałoby wpisać elektroniczną systemu podatkowego czy elektroniczną szkolnictwa.
22	Jarosław Deminet	5.2.7. Centralna Platforma Analityczna	W okresie obowiązywania PZIP zaplanowanie jest zrealizowanie sześciu specjalizowanych rozwiązań analitycznych [...]	Należy podać listę tych sześciu rozwiązań wraz z harmonogramem oraz oczekiwanymi efektami.
23	Jarosław Deminet	5.3. Rozwój kompetencji cyfrowych		Ten rozdział nie pasuje do reszty dokumentu – jako jedyny nie odnosi się do administracji, ale do działań całego państwa podejmowanych przez różne resorty, samorządy itp. Jego obecność uwypukla brak rozdziałów dotyczących np. digitalizacji dóbr kultury czy wsparcia rodzimego przemysłu informatycznego. Rozdział poza zbiorem słusznych haseł zawiera bardzo mało konkretów. Nie wiadomo, jak właściwie mają wyglądać kierunki interwencji. Dodatkowe pieniądze dla uczelni? Finansowanie zajęć w szkołach? Aby utrzymać spójność z resztą dokumentu, należy zostawić tylko część dotyczącą budowy Centrum Kompetencyjnego Administracji. Zakres jego jest jednak tak szeroki, że nie uda się go osiągnąć do 2022 r. Nierealistyczne jest założenie, że utworzenie Centrum Kompetencyjnego rozwiąże zdiagnozowany problem niskiej konkurencyjności administracji publicznej jako pracodawcy dla specjalistów IT, ze wszystkimi negatywnymi konsekwencjami. Raczej należy myśleć o stworzeniu instytucji (na wzór dawnego CPI), która mogłaby zatrudniać wysokiej klasy fachowców i bezpośrednio wspierać urzędy przy przygotowywaniu, zlecaniu (a może i prowadzeniu) przedsięwzięć informatycznych. Przecież Ministerstwo Infrastruktury nie zleca i nie nadzoruje budowy autostrad – robi to Generalna Dyrekcja DKiA.
24	Jarosław Deminet	5.3. Rozwój kompetencji cyfrowych	[...] chodzi m.in. o bezpośrednią współpracę, sieciowanie ekspertów z różnych instytucji np. pełnomocników ds. otwartości danych.	Zapis jest niejasny, napisany żargonem („sieciowanie ekspertów”) i robi wrażenie jakiegoś przypadkowego dopisku niepasującego do reszty. Dlaczego akurat taki przykład?
25	Jarosław Deminet	7. Finansowanie	Akapit dotyczący instrumentu Horyzont 2000	Nie jest jasne, w jaki sposób ten instrument mógłby być zastosowany do finansowania któregoś z kierunków interwencji opisanego w PZIP.

Załącznik nr 3

26	Jarosław Deminet	8. Podsumowanie i korzyści z realizacji Programu		Dwa ostatnie punkty dotyczące podniesienia świadomości cyfrowej oraz szybszego rozwoju gospodarczego kraju dzięki stworzeniu odpowiednich warunków dla wykorzystania potencjału technologii cyfrowych nie odzwierciedlają treści PZIP. W szczególności ten ostatni punkt bardziej zależy od tworzenia otoczenia przyjaznego dla biznesu oraz od tworzenia podstaw legislacyjnych dla cyfryzacji (dopuszczalność dokumentu elektronicznego, usuwanie istniejących barier), a tego PZIP nie dotyczy.
27	Jarosław Deminet	Załącznik nr 1		W tabelce brakuje problemu ze str. 22: „niska świadomość wagi jakości danych wprowadzanych do rejestrów publicznych oraz celów do jakich te dane są pozyskiwane”. Warto byłoby w przypadku Kierunku 5.2 podawać także (albo wyłącznie) podkierunki, zgodnie z podziałem na str. 32–37. Kierunek 5.2 jest bardzo ogólny.
28	Jarosław Deminet	Załącznik nr 1		Przypisanie kierunków interwencji do problemów nie wynika z opisu tych kierunków i w kilku przypadkach jest mocno naciągane. Problem wysokiego kosztu budowy i utrzymania systemów i rejestrów publicznych nie zostanie rozwiązany w wyniku wprowadzenia Architektury Informatycznej Państwa ani wprowadzenia zarządzania infrastrukturą IT. Wymaga raczej wsparcia zamawiających przy zamawianiu systemów oraz lepszej oceny celowości ich budowy. To samo dotyczy braku modelu współpracy między instytucjami administracji publicznej, wymiany rozwiązań, świadczenia sobie wzajemnie usług i ich rozliczania.
29	Jarosław Deminet	Załącznik nr 1	Szybka ekspansja nowoczesnych technologii znacząco wyprzedza tempo prac legislacyjnych [...] Taki stan rzeczy skutkuje lukami prawnymi [...]	Przypisanie tego problemu do kierunku interwencji 5.1. nie ma podstaw – żadne z opisanych działań tego nie dotyczy.